

Planstrategi 2024-2027

Saksbehandler: Lars Grimsgaard

Saksnr.: 24/00100-3

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Formannskapet

08.04.2024

Formannskapet

03.06.2024

Kommunestyret

17.06.2024

Rådmannens innstilling:

Rådmannens forslag til Planstrategi 2024-2027, datert 25.3.2024, legges ut til høring.
Frist for merknader er 12.5.2024.

Vedlegg:

Kommuneplanens mål og strategier
Planstrategi 2024 2027

Vestby kommune

SAKSUTREDNING

Bakgrunn

Formålet med planstrategien er å drøfte strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen. Planstrategien klargjør hvilke plan- og utredningsoppgaver som skal prioriteres for å få en ønsket utvikling.

Gjennom kommuneplanen har kommunestyret vedtatt hovedmål, delmål og strategier for kommunens utvikling (se vedlegg). Dette er et viktig utgangspunkt for planstrategien, sammen med nasjonale og regionale føringer.

Planstrategien har ingen direkte rettsvirkning. Den er ikke en plan, men en arena for å drøfte utviklingstrekk og planbehov. Planleggingen skal være behovsstyrt og tilpasses kommunens situasjon og utfordringer. Den må ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Planprosesser er ressurskrevende. Det er derfor viktig å være bevisst på hvilke prosesser som startes opp. For de planprosessene som skal gjennomføres, må det settes av nok ressurser.

Prosess

Rådmannens forslag til planstrategi har blitt til gjennom interne prosesser i rådmannens ledergruppe, nettverksgrupper med alle mellomledere og prosesser i det enkelte resultatområde.

Rådmannens forslag behandles av formannskapet og foreslås lagt ut på høring før sluttbehandling på nytt i formannskapet og til slutt kommunestyret 17. juni. Under høringen blir forslaget lagt ut på kommunens nettside, sendt nabokommuner, statlige og regionale organer, samt velforeninger.

Kommuneplan

Både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen var gjennom en grundig revisjon før den ble vedtatt i 2023.

Den nye målstrukturen i samfunnsdelen har vært brukt aktivt i ettertid. Kommunen har fått god erfaring med hva som fungerer godt og hva som kanskje bør vektlegges og formuleres på en annen måte.

Nye kommuneplanbestemmelser og store endringer i plankart har også vært aktivt brukt i ettertid. Kommunen har fått god erfaring med hva som fungerer godt og hva som bør utvikles videre. Det er også enkelte sider ved arealdelen som er uklare og

Vestby kommune

som i ettertid viser seg å ikke fungere etter hensikten. Dette er mer detaljert beskrevet i selve planstrategien.

Rådmannen anbefaler at både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen bør revideres i valgperioden.

Temaplaner som bør beholdes uten revisjon

- *Bredbåndsstrategi 2022*
Planen gir et godt grunnlag for videre arbeid for økt bredbåndsdekning med høy hastighet.
- *Sykelstrategi 2019*
Få av planens oppdrag, tiltak og investeringer har blitt fulgt opp. Slik planen foreligger gir den likevel et godt grunnlag for arbeidet videre for å legge forholdene til rette for sykling. Det kunne vært ønskelig med revisjon av planen for å innarbeide annen mikromobilitet som gange og sparkesykkel, men rådmannen mener at kostnaden ved et slikt arbeid overstiger nytten kommunen vil ha.
- *Saneringsplan for private avløpsanlegg*
Framdriften i saneringsplan for private avløp er ikke blitt fulgt på grunn av manglende ressurser. Eksisterende plan kan likevel brukes for å prioritere arbeidet videre, uten å revideres.
- *Hovedplan for husholdningsavfall 2019*
Det legges ikke opp til en revisjon av planen i valgperioden, men dette er litt opp til hva de andre kommunene under MOVAR ønsker.
- *Masseforvaltning 2018*
Noe av dokumentet viser til konkrete områder som ble vurdert i 2018 og til forslag om bestemmelser som ikke er aktuelle i dag. Planen gir likevel et godt grunnlag for videre arbeid med masseforvaltning.
- *Boligsosial plan 2023*
Planen er ny og trenger ikke revisjon i valgperioden.
- *Klima og energiplan 2018*
Et arbeid med revidering av klima og energiplanen startet opp i 2020. Dette arbeidet har vist seg å være ressurskrevende og utfordrende. Arbeidet med denne revisjonen avsluttes. Administrasjonens ressurser bør heller benyttes til gjennomføring av oppdrag fra eksisterende plan, samt gjennomføring av nye

Vestby kommune

investeringer og tiltak som vedtas gjennom handlingsprogram.

- *Kulturminneplan 2017*
Planen er et greit grunnlag for forvaltning av kulturminneverdier.
- *Byggeskikksveileder*
Byggeskikksveilederen er et godt dokument for informasjon og veiledning. Gjennom bestemmelser i arealdelen gjøres denne juridisk bestemmende for enkelte tiltak og områder.
- *Brannsikringsplan for Son 2022*
Planen er ny og trenger ikke revisjon i valgperioden.
- *Barnehageplan 2019*
Planen er et godt grunnlag for prioritering av investeringer gjennom handlingsprogrammet.
- *Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2023*
Planen gir et godt grunnlag for kommunens arbeid innenfor fagområdene.
- *Eldreplan 2023*
Planen er ny og trenger ikke revisjon i denne valgperioden.
- *Strategisk næringsplan for Mosseregionen 2023*
I 2023 ble planen revidert slik at Vestby ble en naturlig del av planen. Det er ikke lagt opp til revidering i denne valgperiode.
- *Reiselivsplan 2018*
Planen bør bestå som en aktiv temaplan.

Temaplaner som bør revideres

- *Eierskapsmelding*
Det er lovbestemt at denne skal revideres minst en gang i hver valgperiode.
- *Temaplan vannforsyning*
Dagens temaplan er fra 2017. Det er lagt opp til store investeringer i vannforsyningen framover. Rådmannen mener derfor at det er viktig å sikre seg at dette skjer på en hensiktsmessig måte. Temaplanen bør revideres i valgperioden.
- *Temaplan avløp*
Arbeidet med revisjon av temaplanen har startet opp.

Vestby kommune

- *Finansieringsmodell for Vestby sentrum*
Arbeidet med å revidere finansieringsmodellen er startet opp. Bakgrunnen for dette er blant annet den utbyggingen som allerede er gjennomført, at kollektivbrua ikke blir bygget av kommunen nå, at fylkeskommunen så langt ikke vil inngå avtaler om momsrefusjon og usikkerheten omkring når IKEA vil bygge rundkjøringen i krysset Garderveien x Osloveien.
- *Kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)*
Kommunen er pålagt å oppdatere kommune ROS som grunnlag for blant annet revisjon av kommuneplan.
- *Oversiktsdokument folkehelse*
Det er lovbestemt at denne skal revideres i hver valgperiode.
- *Veteranplan*
Planen bør revideres i løpet av valgperioden.

Forslag til nye temaplaner

- *Temaplan for digitalisering*
Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides en digitaliseringsstrategi. Dette arbeidet bør utvides til også å omfatte administrasjonens forslag til KI-strategi. I tillegg bør smart bruk av teknologi vurderes. Temaplanen vil være et viktig grunnlag for å effektivisere kommunens drift i årene som kommer.
- *Naturmangfoldplan*
Arbeidet med planen er godt i gang.
- *Besøksstrategi Ødemørk*
Vestby kommune har forvaltningsansvaret for Ødemørk naturreservat. Alle verneområder må ha en besøksstrategi for å kunne ta i bruk merkevaren til Norges nasjonalparker. Besøksstrategien kan være en del av en forvaltningsplan.
- *Jordvernstrategi*
Arbeidet sammen med nabokommunene er godt i gang.
- *Kvikkleirekartlegging*
Arbeidet med kartleggingen er godt i gang.
- *Overvannsplan Vestby sentrum*
Klimaendringer og utbygging med harde flater fører til utfordringer. Det bør utarbeides planer for hvordan kommunens overvannsløsninger bør utformes. Endringer i plan- og bygningsloven gjør at kommunen kan kreve at private

Vestby kommune

utbyggere skal være med på å dekke utgifter til kommunens overvannsanlegg. Størst utfordringer vil det være rundt Vestby sentrum.

- *Overvannsplan Vestby næringspark*
Klimaendringer og utbygging med harde flater fører til utfordringer. Det bør utarbeides planer for hvordan kommunens overvannsløsninger bør utformes. Endringer i plan- og bygningsloven gjør at kommunen kan kreve at private utbyggere skal være med på å dekke utgifter til kommunens overvannsanlegg. Det er bygget overvannsanlegg ved Vestby næringspark. I hvilken grad de er tilfredsstillende for å ta imot store mengder nedbør må utredes.
- *Forebygging av omsorgssvikt eller adferdsproblem*
Det er et lovbestemt krav om at alle kommuner skal ha en slik plan.
- *Friluftslivets ferdselsårer*
Arbeidet med planen er godt i gang.
- *Alkoholpolitisk handlingsplan*
Arbeidet med planen er godt i gang.
- *Helse- og omsorgsplan*
Kommunen står ovenfor store utfordringer innenfor helse- og omsorgssektoren. Nye faglige tilnærminger vil kreve endrede arbeidsmetoder og bedre samhandling. En helhetlig plan vil sette fokus på dette arbeidet.
- *Frivillighetsplan*
Kommunestyret har satt ned et politisk utvalg som arbeider med planen.

Temaplaner som foreslås at kun skal gjelde i en begrenset periode

- *Handlingsplan – rusomsorg 2013*
Innarbeides i *Helse- og omsorgsplan*.
- *Eierstrategi 2021*
Vurderes innarbeidet ved neste revisjon av *Eiermeldingen*.
- *Bekjempelse av fremmede arter i Vestby 2017*
Innarbeides i *Naturmangfoldplanen*.
- *Strategiplan for Son havn 2017*
Oppheves 1.1.2025 når kommunens avtale om drift av Son småbåthavn opphører.

Temaplaner vi likevel ikke bør starte opp

Det er mange temaplaner som hadde vært nyttige, men kommunen har begrenset med ressurser. Det bør derfor ikke brukes ressurser på temaplaner hvor effekten ikke er stor eller hvor målet ligger utenfor kommuneplanens mål og strategier.

- *Temaplan for kommunikasjon*

Det kunne vært nyttig med en egen temaplan for kommunikasjon og markedsføring. Istedenfor en formell temaplan til kommunestyret bør arbeidet begrenses til å fastsette administrative rutiner og planer.

- *Temaplan eiendom*

Kommunen har store eiendomsmasser som skal forvaltes langsiktig med tanke på en god og miljømessig utnyttelse. Det kunne vært nyttig med en egen temaplan for dette. Istedenfor en formell temaplan til kommunestyret bør dette arbeidet begrenses til å fastsette administrative planer og rutiner.

- *Ladeinfrastruktur*

Klima og energiplanen 2018 foreslår at det bør utarbeides en egen plan for ladeinfrastruktur. Rådmannen mener at utbyggingstakten for ladeinfrastruktur er tilfredsstillende. Ressursene bør heller benyttes til konkret utbygging av ladepunkter.

- *Forvaltningsplan for Ødemørk*

Vestby kommune har forvaltningsansvaret for Ødemørk naturreservat. På sikt bør det fastsettes en forvaltningsplan for området. Foreslått besøksstrategi vil være første del av en forvaltningsplan.

- *Restaurering av natur*

Gjennom naturforvaltningsplanen bør det vurderes i hvilken grad kommunen kan pålegge utbyggere å være med på å restaurere natur – for eksempel opparbeide dammer, forbedre myrområder og tilbakeføre fyllinger til natur. Det kan være aktuelt å utarbeide en egen plan for dette, men ut fra et kostnadsperspektiv mener rådmannen at dette bør søkes løst innenfor naturmangfoldsplanen.

- *Kulturstrategi*

Innbyggernes identitet og stedstilhørighet er sterkt forbundet med kultur. Kulturkvartalet skal utvikles til Vestbys storstue. Det kunne vært ønskelig å få utarbeidet en helhetlig kulturstrategi, men rådmannen mener dette bør avvente til kulturkvartalet har «satt seg».

- *Plan mot matsvinn*

Ordføreren svarte i kommunestyret 4.9.2023 på en interpellasjon om matsvinn og

Vestby kommune

om det bør utarbeides en egen tiltaksplan mot matsvinn. Han svarte at spørsmålet om en egen tiltaksplan bør diskuteres i forbindelse med planstrategi. Rådmannen er enig i at matsvinn er uheldig. Også her mener han at ressursene heller bør benyttes til å gjennomføre tiltak for å redusere matsvinn.

- *Strategi for E-sport*

På bakgrunn i en interpellasjon og deretter et saksframlegg vedtok kommunestyret 19.6.2023 at det skulle utarbeides en strategi for hvordan kommunen kan bidra til satsing på E-sport. Det er ikke satt av økonomiske midler til en slik satsing. E-sport er elektronisk konkurransespilling der utøverne konkurrerer mot hverandre i ulike dataspill på datamaskiner eller spillkonsoller. Noen konkurranser har pengepremier til de beste utøverne. Ut fra en helhetlig vurdering vil rådmannen fraråde at det brukes ressurser på et slikt planarbeid, da det neppe er en kommunal oppgave å legge til rette for en gjennomkommersialisert idrettsgren.

Arealplaner som bør utarbeides/revideres

- *Store Brevik*

Planarbeidet er godt i gang.

- *Hvitsten*

Planarbeidet er godt i gang.

- *Vestby sentrum*

Dette er en mindre revisjon som er godt i gang.

- *Son sentrum*

Son indre og Son ytre er to eldre reguleringsplaner fra 1986. Det er en utfordring at mange bestemmelser er gamle og referer til gamle byggeforskrifter. Viktige tema blir blant annet nye bestemmelser og en vurdering av bestemmelser om bevaring av bygg på bakgrunn i kulturminneplanen. Det skal også vurderes om enkelte offentlige veier skal overføres til private veier.

- *Vestby småhusbebyggelse*

Minst 80 % av boligbyggingen i Vestby skal skje innenfor grønn grense. Store deler av småhusbebyggelsen rundt Vestby sentrum ligger innenfor påtenkt område for denne planen. Området omfattes av dels gamle reguleringsplaner tilbake til 1971, dels av bebyggelsesplaner og er dels uregulert. Det er ønskelig med nye og mer enhetlige bestemmelser for hele området.

Vestby kommune

- *Vestby næringspark*

Vestby næringspark består av flere eldre og nyere reguleringsplaner med forskjellige bestemmelser. De eldste er fra 1994. Det søkes ofte om dispensasjon fra bestemmelsene og enkelte av bestemmelsene er lite hensiktsmessige. Det bør utarbeides en ny områderegulering med enhetlige bestemmelser for området. Det bør også vurderes fortetting av eksisterende areal. Dette bør sees i sammenheng med eventuell finansiering av nytt E6 kryss.

Arealplaner som bør beholdes som de er

- *Kolås 2023*

Det er ikke behov for å revidere planen.

- *Del av Sonskilen 2012*

Det er ikke behov for å revidere planen.

- *Ramme gård 2012*

Det er ikke behov for å revidere planen.

Arealplaner som vi likevel ikke bør starte opp

- *Hølen*

Hølen omfattes av en eldre reguleringsplan fra 2004. Noen av planens bestemmelser om bevaring av bygg gir ikke nok avklaring. Det er også ønskelig med en gjennomgang av hvilke veier som skal eies av kommunen eller private.

- *Pepperstad*

Pepperstad omfattes av mange eldre og nyere reguleringsplaner for perioden 1974-2023. Det er en utfordring med forskjellige bestemmelser og gamle bestemmelser som referer til gamle byggeforskrifter. Det er også ønskelig med en gjennomgang av hvilke veier som skal eies av kommunen eller private.

- *Næringsområder i Vestby nord*

Næringsområdene rundt Verpet nord i Vestby sentrum omfattes av flere eldre reguleringsplaner fra 1968-1988. Det er en utfordring med forskjellige bestemmelser og gamle bestemmelser som refererer til gamle byggeforskrifter.

Mulige andre planer

Det kan finnes andre planer vedtatt av kommunestyret som formelt ikke er opphevet. Eventuelle slike planer er etter dette å oppfatte som opphevet. Dersom det skulle

Vestby kommune

dukke opp juridisk vedtatte planer etter plan- og bygningsloven eller tilsvarende tidligere lovverk, vil disse normalt kreve en formell prosess for å bli opphevet. Dette vil i hovedsak gjelde reguleringsplaner.

Økonomiske konsekvenser

Plan og utredningsarbeidet som er foreslått i planstrategien er ressurskrevende. Det gjelder bruk av kommunens ansatte til utarbeidelse og medvirkning i arbeidet. I tillegg vil det ofte være behov for direkte utgifter til konsulenthjelp og lignende. Før et planarbeid starter opp må dekning av slike utgifter være avklart. Dette skal normalt dekkes innenfor kommunens faste driftsutgifter. Alternativt kan det vurderes avsatt midler gjennom handlingsprogrammet.

Alternativer

Alle kommuner skal ha kommunal planstrategi. Innholdet i planstrategien kan selvfølgelig endres. Nye planer eller nye revisjoner kan tilføres. Det er også mulig å stryke, endre tidspunkt eller innhold i foreslåtte planer.

Konklusjon

Plan- og utredningsarbeid er normalt ressurskrevende. Det er derfor viktig at nytten av plan- og utredningsarbeidet veies opp mot kommunens ressursbruk. Ofte kan det være tilfredsstillende å beholde en eksisterende plan i flere år.

For kommunen som helhet kan det være mer nyttig at ressurser brukes til å gjennomføre tiltak istedenfor å lage planer. I enkelte tilfeller kan det være hensiktsmessig å utarbeide administrative virksomhetsplaner eller rutiner istedenfor å gjennomføre omfattende politiske planprosesser.

Det planarbeidet som skal gjennomføres må gjøres på en tilfredsstillende måte. Det er likevel viktig å tenke gjennom hva kommunen ønsker med planarbeidet og ikke bruke ressurser til unødvendig omfattende arbeid. Det kan være nyttig å utarbeide et planprogram ved oppstart av et planarbeid.

Rådmannen har vært streng ved sine prioriteringer i planprogrammet, men mener dette er nødvendig i den økonomiske situasjonen kommunen står i.